

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP.410.008.02.2020

Pan
Sylwester Lewicki
Burmistrz
Urząd Miejski w Oleśnie
46-100 Olesno, ul. Jana Pieloka 21

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/081 - Realizacja programów rewitalizacji i ich efekty

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Oleśnie, ul. Jana Pieloka 21 ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sylwester Lewicki, Burmistrz od 5 grudnia 2006 r. do nadal (akta kontroli str. 2-5)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja procesu rewitalizacji 2. Efekty prowadzonej rewitalizacji
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2020 (III kwartał) z uwzględnieniem zdarzeń wcześniejszych i późniejszych o ile miały wpływ na działalność jednostki w kontrolowanym zakresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Marek Dudek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/68/2020 z 9 września 2020 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Gmina Olesno⁴ prawidłowo podejmowała działania na rzecz realizacji projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy na lata 2016-2023⁵.

Przyjęte w *LPR* rozwiązania i mechanizmy związane z jego wdrażaniem umożliwiły skuteczne zarządzanie realizacją zaplanowanych przedsięwzięć. Przewidziane w Programie projekty były wzajemnie ze sobą powiązane, co zapewniało kompleksowość interwencji, a w dalszej perspektywie także synchronizację efektów ich oddziaływania na ustaloną sytuację kryzysową. Zadania związane z rewitalizacją powierzono osobom mającym odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Wdrażanie projektów przewidzianych w *LPR* prowadzone było zgodnie z przyjętymi założeniami, przy wiodącym udziale Gminy. Środki umożliwiające sfinansowanie tych projektów, skutecznie pozyskiwane były z wielu źródeł zewnętrznych. Do 30 września 2020 r. na pełną lub częściową realizację 15 spośród 19 ujętych w *LPR* projektów rewitalizacyjnych, Gmina wydatkowała łącznie 21 240 002,86 zł.

Poddane kontroli postępowania o udzielenie zamówień publicznych zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami o zamówieniach publicznych oraz regulacjami wewnętrznymi kontrolowanej jednostki. Z wybranymi wykonawcami zawarto umowy, które zabezpieczały interesy zamawiającego. Wszystkie zadania zostały zrealizowane terminowo i w pełnym zakresie wynikającym z umów, a rozliczenia dokonane na ich podstawie były prawidłowe. Osiągnięte zostały również zakładane efekty rewitalizacyjne. Zakończone przedsięwzięcia realizowane były na terenach dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Projekty te wzajemnie dopełniały się tematycznie w aspektach społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym oraz środowiskowym, tworząc efekt synergii, a zasięg ich oddziaływania obejmował nie tylko obszar dotknięty kryzysem.

Ustalano jednakże, że monitoring *LPR* obejmował jedynie poszczególne projekty rewitalizacyjne, pomijając swym zakresem zachodzące zmiany, w odniesieniu do przyjętych w Programie celów szczegółowych rewitalizacji. Stan ten ograniczał możliwość skutecznego podejmowania działań korygujących, w tym wprowadzenia uzasadnionych zmian do *LPR*. Zastrzeżenia NIK dotyczyły również braku dokumentowania w pełnym zakresie czynności obejmujących partycypację różnych grup interesariuszy na etapie wdrażania i monitorowania *LPR*. Brak było również dokumentacji prowadzonych spotkań członków *Zespołu ds. rewitalizacji* z interesariuszami, pomimo że jednym z zadań tego zespołu było gromadzenie wniosków wynikających ze spotkań z takimi podmiotami.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Gmina.

⁵ Program przyjęty uchwałą nr XXVII/192/16 z dnia 28 września 2016 r. (ze zmianą uchwałą nr XXIX/200/16 z dnia 30 listopada 2016 r.) przez Radę Miejską w Oleśnie, dalej: *LPR* lub Program.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja procesu rewitalizacji

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z pkt 6.5 LPR, Burmistrz powołał Zastępcę Burmistrza na *Koordynatora realizacji LPR*, do obowiązków którego należało m.in. zarządzanie całokształtem procesu rewitalizacji oraz nadzór nad skutecznością i jakością jego realizacji⁷. Szczegółowe zadania w tym zakresie obejmowały m.in. koordynację wdrażania Programu w całym okresie jego realizacji, gromadzenie informacji niezbędnych do monitoringu i ewaluacji oraz dokonywanie pomiaru stopnia jego realizacji, a także prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych⁸. Wsparcie merytoryczne przy realizacji tych zadań zapewniać miał *Zespół ds. rewitalizacji*, któremu przewodniczył Zastępca Burmistrza⁹. W skład tego zespołu wchodził ponadto Skarbnik Gminy, Sekretarz Gminy, Kierownik Wydziału Urbanistyki, Infrastruktury, Rolnictwa i Ochrony Środowiska oraz Kierownik Wydziału Spraw Europejskich i Promocji Gminy.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210, 969-975)

Koordynator realizacji LPR, zgodnie z pkt 6.5 LPR, współpracował z pracownikami Urzędu, w szczególności zatrudnionymi w Wydziale Urbanistyki, Infrastruktury, Rolnictwa i Ochrony Środowiska oraz Spraw Europejskich i Promocji Gminy¹⁰. W Regulaminie organizacyjnym Urzędu¹¹, jak też w zakresach czynności ww. pracowników¹² nie wskazano wprost zadań związanych z realizacją Programu. Zapisy w tych dokumentach określały natomiast zadania dotyczące np. pozyskiwania środków dla przedsięwzięć i projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, w tym z programów pomocowych Unii Europejskiej, dokonywania rozliczeń merytorycznych i finansowych takich projektów, monitorowania realizowanych zadań, udostępniania informacji, współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami zewnętrznymi i lokalnymi, jak też zadania związane z przygotowaniem i prowadzeniem postępowań o udzielanie zamówień publicznych. W dokumentach tych wskazano również zadania obejmujące przygotowanie, prowadzenie i nadzór nad inwestycjami i remontami¹³, jak też zobowiązano pracowników Urzędu do udzielania wzajemnej pomocy merytorycznej

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ LPR został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Oleśnie nr XXVIII/192/16 z dnia 28 września 2016 r. (ze zmianą uchwałą nr XXIX/200/16 z dnia 30 listopada 2016 r.) na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.). Przepis ten nie nakładał obowiązku powołania Komitetu Rewitalizacji, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 802 ze zm.).

⁸ Zastępca Burmistrza posiadał uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie oraz był członkiem Opolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Urzędu osoba ta bezpośrednio nadzorowała m.in. postępowania o udzielanie zamówień publicznych oraz Wydział Urbanistyki, Rolnictwa i Ochrony Środowiska oraz Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Lokalami. Zastępca Burmistrza został upoważniony przez Burmistrza do prowadzenia spraw w jego imieniu.

⁹ Zarządzenie nr 34.2016 Burmistrza Olesna z 20 kwietnia 2016 r. w sprawie powołania Zespołu ds. rewitalizacji i współpracy przy opracowaniu LPR, dalej: *Zespół ds. rewitalizacji*.

¹⁰ Współpraca prowadzona była również m.in. z Sekretarzem Gminy, Wydziałem Finansowym oraz Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami i Lokalami.

¹¹ Zarządzenie nr 7/07 Burmistrza Olesna z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Oleśnie, zmienione zarządzeniami nr: 63/07 z dnia 14 września 2007 r.; 15.2011 z dnia 28 marca 2011 r.; 22.2013 z dnia 3 czerwca 2013 r.; 86.2014 z dnia 17 października 2014 r.; 118.2016 z dnia 30 grudnia 2016 r. i 63.2018 z dnia 25 maja 2018 r.

¹² Zakresy czynności 11 pracowników tych komórek organizacyjnych.

¹³ M.in. z zakresu drogownictwa, infrastruktury, budownictwa, obiektów użyteczności publicznej, ochrony środowiska i uzbrojenia terenów.

oraz do współpracy. Podział i uszczegółowienie ww. zadań został dokonany w zakresach czynności¹⁴.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że: *W zakresach czynności, ani w innych dokumentach organizacyjnych Urzędu nie ustalono wprost - dla komórek organizacyjnym i pracowników m.in. zadań związanych z wdrażaniem i monitorowaniem LPR. Zakresy działania ustalone w regulaminie organizacyjnym Urzędu, jako wiodące komórki organizacyjne wskazują w tym zakresie Wydział Spraw Europejskich i Promocji Gminy, Urbanistyki, Infrastruktury, Rolnictwa i Ochrony Środowiska, a także Gospodarki Nieruchomościami i Lokalami. Dla pracowników tych wydziałów zadania takie wskazano w prowadzeniu całości spraw merytorycznych (...) w ustalonych zakresach czynności. Dodatkowo w LPR zaangażowane były inne komórki Urzędu, np. Wydział Finansowy, czy też Wydział Edukacji.*

(akta kontroli str. 6-41, 42-192, 193-210, 248-259, 1055, 1063-1065)

W zarządzeniach Burmistrza w sprawie systemu kontroli zarządczej w Urzędzie¹⁵ ustalone zostały m.in. cele, zakres i system kontroli zarządczej. Wskazano też zadania, sposoby monitorowania i oceny ich realizacji oraz mechanizmy kontroli. Przestrzeganie ww. zasad umożliwiło osiągnięcie założonych celów i prawidłową realizację zadań wynikających m.in. z LPR, pomimo tego, że w zarządzeniach tych nie odniesiono się wprost do tego Programu.

Podział zadań, stan zatrudnienia, kwalifikacje i doświadczenie zawodowe pracowników Urzędu realizujących zadania wskazane w pkt. 6.5. LPR - System zarządzania LPR, jak też przyjęte w Urzędzie rozwiązania organizacyjne umożliwiały m.in. pełne, terminowe i rzetelne jego wdrażanie, a także monitorowanie realizowanych projektów rewitalizacyjnych.

(akta kontroli str. 6-41, 42-192, 193-210, 248-259, 330-350, 351-370, 984-989)

1.2. W objętym kontrolą okresie zadania związane z wdrażaniem LPR realizowało bezpośrednio lub pośrednio 11 pracowników Urzędu, z których 10 posiadało wykształcenie wyższe, a jeden średnie¹⁶. Spośród tych pracowników, dwóch posiadało uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji w budownictwie, jeden uprawnienia z zakresu eksploatacji i dozoru instalacji energetycznych i gazowych, a jedna osoba posiadała uprawnienia audytora wewnętrznego unijnego systemu certyfikacji środowiskowej (EMAS). Trzech pracowników (z Wydziału Spraw Europejskich i Promocji Gminy), zaangażowanych m.in. w procesy rewitalizacji, dodatkowo uzupełniało specjalistyczną wiedzę w temacie rewitalizacji wykorzystując oferty w zakresie szkoleń, konferencji, warsztatów czy doradztwa organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego.

W planach finansowych Urzędu, obowiązujących w latach objętych kontrolą, przewidziano m.in. środki na podnoszenie wiedzy i kwalifikacji zawodowych pracowników, w kwotach od 65 000 zł w 2020 r. do 89 170 zł w 2018 r.¹⁷

(akta kontroli str. 6-41, 248-259, 976-983, 984-989, 1052-1054, 1246-1247)

1.3. W punkcie 6.5. LPR ustalono m.in., że: *Wdrażanie działań rewitalizacyjnych na zdegradowanych obszarach gminy nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym.*

¹⁴ Przykładowo zakresy czynności: kierowników wydziałów, inspektora ds. Unii Europejskiej oraz ds. Europejskich, inspektorów ds.: inwestycji, wodno-kanalizacyjnych, drogownictwa, zamówień publicznych.

¹⁵ Zarządzenia Burmistrza: nr 90/2010 z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Oleśnie i jednostkach organizacyjnych gminy (obowiązywało do 3 czerwca 2020 r.) oraz nr 54.2020 z dnia 4 czerwca 2020 r. w sprawie systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Oleśnie (obowiązywało od 4 czerwca 2020 r.).

¹⁶ M.in. wyższe w zakresie inżynierii środowiska, ochrony środowiska, zarządzania, budownictwa, ekonomii oraz średnie w zakresie melioracji.

¹⁷ Dział 750, rozdział 75023 paragraf 4700. Wykonanie wydatków w latach 2017-2019 wyniosło odpowiednio: 80 210,75 zł (93%), 63 800 zł (72%), 61 521,31 zł (79%) a na 30 września 2020 r. 50 091,71 zł (77%).

W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa wszystkich interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów i kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej. Wskazano ponadto, że odbywać się to będzie w płaszczyznach: 1/ merytorycznej – poprzez wspólne podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów z przedstawicielami sektora gospodarczego i społecznego (tj. partycypacja społeczna w zakresie rewitalizacji), którzy będą brali udział w cyklicznie organizowanych spotkaniach; 2/ organizacyjnej – polegającej na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych działań; 3/ finansowej – opierającej się na współudziale finansowym wszystkich partnerów, poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa publiczno-prywatnego.

W LPR wskazano też, że jednym z kluczowych zadań mających wpływ na wdrażanie, będzie prawidłowe i sprawne przygotowanie wniosków aplikacyjnych, celem pozyskania środków na realizację zadań przyjętych w Programie. Współpraca we wdrażaniu LPR, oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie zdegradowanych obszarów z sytuacji kryzysowej, odbywać się miała w oparciu o następujące zasady: 1/ partnerstwa – w ramach którego różne instytucje uczestniczą w rozwiązywaniu problemów na zdegradowanych terenach oraz współdziałają z Gminą przy wykonywaniu działań rewitalizacyjnych; 2/ efektywności – poprzez wspólne dążenie Gminy i instytucji biorących udział we wdrażaniu działań rewitalizacyjnych do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów w ich realizacji; 3/ suwerenności stron - Gmina i instytucje realizujące (współrealizujące) zachowują autonomię oraz niezależność względem siebie i są w stosunku do siebie równorzędnymi partnerami; 4/ jawności, zgodnie z którą Gmina udostępnia organizacjom sektora pozarządowego i innym podmiotom wszelkie niezbędne informacje o celach oraz priorytetach realizowanych działań rewitalizacyjnych i środkach dostępnych na ich realizację.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210)

W pkt 6.3 LPR wskazano mechanizmy włączające interesariuszy w proces rewitalizacji, które obejmowały m.in.: zakres partycypacji społecznej, ujęcie teoretyczne partycypacji, partycypację publiczną i korzyści z tej partycypacji, modele partycypacji, w tym włączania interesariuszy w proces rewitalizacji. Ustalono także, że w przypadku stwierdzenia, że LPR wymaga zmiany, Burmistrz przedłoży Radzie Miejskiej stosowny projekt uchwały zmieniającej (...) w trybie, w jakim był on uchwalony (...)¹⁸.

(akta kontroli str. 155-177, 193-210)

Zgodnie z treścią pkt 6.5.1 LPR monitoring oparty będzie na zdefiniowanym systemie mierników obrazujących postęp realizacji celów, który obejmował monitoring finansowy - dostarczający informacji na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystania źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków oraz monitoring rzeczowy – służący do oceny efektów realizacji Programu w odniesieniu do całościowej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy. Do monitoringu przewidziano dedykowane narzędzie zawierające wskaźniki, każdy z nich oparty o cel, miernik i narzędzie pomiarowe, wskazano ponadto komórkę odpowiedzialną za pomiar, wartość początkową i końcową, źródła danych

¹⁸ Pkt 6.5.3 LPR. Na każdym etapie zmiany Programu przewidziano m.in. partycypację społeczną, w tym konsultacje społeczne.

wykorzystane do pomiaru, częstotliwość pomiaru i jednostkę miernika. Zadania w tym zakresie nałożono na Zespół ds. rewitalizacji.

Burmistrz 11 kwietnia 2018 r.¹⁹, w celu kształtowania kierunków rozwoju i polityki gospodarczej Gminy, powołał Oleską Radę Gospodarczą, która była dobrowolnym zrzeszeniem przedsiębiorców i działała na terenie Gminy we współpracy z jej władzami. Rada, zgodnie z § 2 ust. 2 aktu powołania, stanowiła ciało doradcze Burmistrza, uprawnione do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw w sprawach dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy, szczególnie w kwestii prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycyjnej.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210, 1013-1014, 1015-1016)

W celu zapewnienia partnerstwa i partycypacji na etapie wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji, Gmina podejmowała działania w następujących formach: 1/ posiedzeń komisji Rady Miejskiej oraz posiedzeń Rady Miejskiej²⁰, w trakcie których m.in. omawiano zadania inwestycyjne (w tym związane z rewitalizacją) przewidziane i przejęte do realizacji oraz realizowane i zakończone (w protokołach nie odnotowano, czy w posiedzeniach tych uczestniczyły grupy interesariuszy związane z procesem rewitalizacji); 2/ udostępniania ogólnodostępnych informacji o bieżących zadaniach rewitalizacyjnych (na stronach internetowych²¹, tablicach informacyjnych i w formie wizualizacji); 3/ bieżącej realizacji zadań przez Zespół ds. rewitalizacji²²; 4/ organizacji okresowych spotkań Oleskiej Rady Gospodarczej. Burmistrz wyjaśnił, że: *Oleska Rada Gospodarcza powołana została do współpracy w celu kształtowania kierunków rozwoju i polityki gospodarczej i w sprawach dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy. Do pełnienia funkcji członków tej Rady powołani zostali uznani lokalni przedsiębiorcy, których wiedza i doświadczenie mogła wnieść wartość dodaną przygotowywanych projektów inwestycyjnych Gminy, w tym związanych z wdrażaniem i monitorowaniem LPR. Spotkania odbywały się nieregularnie, kilka razy w roku. Podczas spotkań, m.in. wypracowywano kierunki rozwoju Gminy będące przedmiotem zadań Gminy, w tym działania Gminy związane z wdrażaniem i monitorowaniem zadań wynikających z LPR. Ponadto, nie rzadziej niż raz w roku, organizowałem spotkania, na które zapraszałem lokalnych przedsiębiorców. W spotkaniach tych uczestniczyło ok. 100 przedsiębiorców, a w ich trakcie omawiano m.in. zamierzenia inwestycje Gminy, w tym zadania rewitalizacyjne. Z dyskusji wynikały różne opinie, oceny, propozycje, wnioski, które zawsze były analizowane i wykorzystywane w działalności Gminy. Stanowiły one dla wszystkich uczestników, cenny wkład w korygowanie dotychczasowych działań i wskazania do przyszłych rozstrzygnięć i decyzji, w tym związanych z realizacją i monitorowaniem LPR. Formalnych dokumentów z tych spotkań nie sporządzano, ale były na nie zaproszenia (zawiadomienia) oraz odnotowane w moim kalendarzu zadań i spotkań.*

(akta kontroli str. 42-210, 1013-1024, 1025-1030, 1031-1051, 1055, 1063-1065)

Kontrolowana jednostka nie przedłożyła innych dokumentów wskazujących, że realizując zasady partnerstwa i partycypacji na etapie wdrażania i monitorowania LPR prowadzono konsultacje społeczne²³. W sprawozdaniach Głównego Urzędu

¹⁹ Zarządzenie nr 47.2018 Burmistrza Olesna z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie powołania Oleskiej Rady Gospodarczej.

²⁰ Przykładowo: posiedzenia Komisji Gospodarczej, Infrastruktury, Ochrony środowiska i Rolnictwa z 15 marca 2018 r.; 21 lutego 2019 r.; 24 czerwca 2019 r. i 18 lipca 2019 r. oraz Rady Miejskiej w dniu 6 listopada 2018 r. i 27 grudnia 2018 r., oraz na których przyjmowano budżet Gminy. Na każdej sesji Burmistrz przedkładał informacje z wykonania uchwał i pracy w okresie międzysesyjnym.

²¹ Przykładowo: logo: https://www.youtube.com/watch?v=mCF614HaOeo&feature=emb_logo; wizualizacja: <http://olesno.skycms.com.pl/download//17025/budzet2017.pdf>.

²² Działania bieżące nie były dokumentowane.

²³ Zgodnie z objaśnieniami do pkt II formularza GUS wzór REW – Rewitalizacja w gminie, za proces konsultacji społecznych uznaje się zorganizowaną, określoną w czasie i podaną do publicznej wiadomości sekwencję

Statystycznego wzór REW Rewitalizacja w gminie za 2018 i 2019²⁴ w części II. *Partycypacja społeczna w zakresie rewitalizacji w zakresie danych o liczbie i formach prowadzonych procesów konsultacji* podano „0”.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że: *Na etapie wdrażania i monitorowania LPR nie prowadzono konsultacji społecznych w rozumieniu definicji tych konsultacji określonej w ustawie o rewitalizacji – zgodnie z zapisami LPR nie ma takiego obowiązku (...). Zgodnie z zapisami pkt. 6.5 LPR zobligowani byliśmy do zapewnienia współuczestnictwa interesariuszy na etapie wdrażania LPR, w oparciu o następujące zasady: partnerstwa (...), efektywności (...), suwerenności stron (...), jawności (...) poprzez: spotkania z interesariuszami organizowane przez Koordynatora realizacji LPR, w szczególności poświęcone uzgadnianiu dedykowanych dokumentacji projektowych z interesariuszami (np. rozwiązania na stadionie konsultowane było z klubami sportowymi z niego korzystającymi, w tym z Oleskim Klubem Sportowym podczas bezpośrednich spotkań, rozwiązania urzędów lekkoatletycznych konsultowano z doświadczonymi lekkoatletami). (...) Rozwiązania były też uzgadniane ze związkami sportowymi (...) propozycje projektowanych rozwiązań zwizualizowano i przedstawiono mieszkańcom (na stronach internetowych i wydruki na dużych planszach w centrum Olesna), na podstawie takich materiałów mieszkańcy mieli możliwość zgłaszania uwag do proponowanych rozwiązań (były w zdecydowanej większości pozytywne), zaangażowanie lokalnych przedsiębiorców (...), którzy opiniowali przedstawione rozwiązania projektowe, wskazywali obszary możliwych udoskonaleń, itp., (...) radni Gminy poprzez prace komisji na bieżąco śledzą proces wdrażania działań rewitalizacyjnych, w tym pozyskiwanie środków na ten proces, wyrażają swoje stanowisko, wprowadzają zmiany itp. Kontakt z interesariuszami wyrażał się również pełną i rzetelną informacją na temat wykonanych działań rewitalizacyjnych, złożonych wniosków o dofinansowanie, uzyskanych środkach, poprzez aktualne informacje zamieszczane na stronach internetowych Olesna oraz w mediach społecznościowych. (...) Informacje po zakończeniu każdego roku budżetowego (...) przedstawiane są w raportach o stanie gminy oraz w informacjach przygotowywanych przeze mnie lub mojego zastępcę na potrzeby sesji absolutoryjnej. Wnioski i propozycje z tych konsultacji były analizowane i wykorzystywane w dalszej działalności Gminy związanej z prowadzeniem rewitalizacji. Powyższe nie było dokumentowane.*

Ponadto Burmistrz wyjaśnił m.in., że: *Doświadczenia z działań rewitalizacyjnych już zrealizowanych wskazują wprost na partycypację interesariuszy polegającą m.in. na: 1/ uzgadnianiu dokumentacji projektowej z interesariuszami (...), 2/ uzgadnianiu rozwiązań z mieszkańcami (...). W proces wdrażania LPR zaangażowani są lokalni przedsiębiorcy (...), radni Gminy (...). Informacje zebrane, dotyczące zakończonych projektów przedstawiane były w raportach o stanie gminy oraz (...) na potrzeby sesji. Część z tych zadań nie była dokumentowana.*

(akta kontroli str. 193-210, 991-1001, 1002-1012, 1055, 1063-1065)

1.4. W Programie (pkt 5.2. *Harmonogram rzeczowo-finansowy podstawowych projektów*) wskazano na konieczność zapewnienia komplementarności źródeł finansowania przedsięwzięć. Przewidziane w LPR źródła finansowania dla każdego z 13 podstawowych projektów (obejmujących 15 zadań) oraz sześciu projektów pozostałych (obejmujących 15 zadań) obejmowały środki pochodzące z różnych

---

wydarzeń, w których wszystkie zainteresowane strony (interesariusze, w tym mieszkańcy, przedsiębiorcy, właściciele nieruchomości, organy władzy publicznej, jednostki samorządu terytorialnego) mogą wyrazić swoje zdanie na określone tematy. Jeden proces może składać się z kilku form konsultacji.

²⁴ Sporządzone i przekazane do GUS: za 2018 r. - 13 sierpnia 2019 r., a za 2019 r. - 9 czerwca 2020 r.

funduszy (europejskich, regionalnych i krajowych²⁵), środki publiczne (budżet jednostki samorządu terytorialnego) oraz prywatne źródła finansowania (bez bliższego ich określenia).

Spośród ww. 13 projektów podstawowych, 10 dotyczyło projektów infrastrukturalnych (obejmujących 12 zadań), a trzy - projektów infrastrukturalno-społecznych (trzy zadania). Łączne wydatki na realizację tych projektów zaplanowano na kwotę 11 250 000 zł. Spośród sześciu projektów pozostałych (obejmujących 15 zadań) dwa stanowiły projekty infrastrukturalne (obejmujące cztery zadania), trzy – projekty społeczne (pięć zadań), a jeden był projektem społeczno-edukacyjnym (sześć zadań). Wydatki na te projekty oszacowano na kwotę 1 520 000 zł.

Do 30 września 2020 r., zgodnie z przyjętym w pkt 5.2 LPR harmonogramem rzeczowo-finansowym odnoszącym się do projektów podstawowych, w całości zrealizowano trzy projekty (obejmujące cztery zadania), a siedem (osiem zadań) było w trakcie realizacji. Realizację pozostałych trzech projektów (trzy zadania) przewidziano na lata 2021-2023. Na ww. dzień wydatki Gminy na ten cel wyniosły łącznie 14 128 442,17 zł.

W przypadku projektów pozostałych, do 30 września 2020 r. w całości zrealizowano dwa (cztery zadania), a w trakcie realizacji były kolejne trzy projekty (w ramach, których wykonano pięć, spośród 10 zadań). Na dzień 30 września 2020 r. wydatki na projekty pozostałe wyniosły 7 111 560,69 zł. Realizacja ostatniego projektu (obejmującego jedno zadanie) przewidziana została na lata 2021-2022.

Na 30 września 2020 r. wydatki Gminy na wszystkie zadania rewitalizacyjne wyniosły 21 240 002,86 zł.

Gmina złożyła wnioski o dofinansowanie pięciu projektów podstawowych i jednego projektu pozostałego (uzupełniającego), które na ww. dzień były w trakcie realizacji.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210, 324-329, 1114-1116)

1.5. Rada Miejska w Oleśnie w uchwałach ustalających (zmieniających) budżet Gminy na lata objęte kontrolą oraz, w załącznikach do tych uchwał²⁶, uwzględniała wydatki na zadania inwestycyjne, w tym dotyczące projektów/przedsięwzięć przewidzianych w LPR. Ponadto w wieloletniej prognozie finansowej²⁷, zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁸ ustalono m.in. kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia. W załączniku do tej prognozy odrębnie określono dla każdego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego ujętego w LPR m.in. nazwę i cel, jednostkę odpowiedzialną lub koordynującą, okres realizacji, łączne nakłady finansowe, limity wydatków w poszczególnych latach i limit zobowiązań. Spełniało to wymogi art. 226 ust. 3 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 934-949, 950-961)

²⁵ Wskazano na następujące źródła dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (dalej: RPO WO 2014-2020), Narodowy lub Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: N/WFOŚiGW), Program Infrastruktury Kultury Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej: Program Infrastruktury Kultury), Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (dalej: POLiS), Program Dziedzictwo Kulturowe Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej: Program Dziedzictwo Kulturowe), Programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020 (dalej: FIO), Programu Sportowa Polska Ministerstwa Sportu i Turystyki, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Edukacja - Operator Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (dalej: Program Edukacja).

²⁶ Na przykładzie wybranych przez kontrolera uchwał nr: XXX/211/16 z dnia 22 grudnia 2016 r. II/20/18 z dnia 27 grudnia 2018 r.; X/68/19 z dnia 4 czerwca 2019 r.; XIX/147/19 z dnia 5 grudnia 2019 r.; XX/152/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.; XIV/188/2020 z dnia 5 maja 2020 r.

²⁷ Na przykładzie wybranych przez kontrolera uchwał nr: XXX/212/16 z dnia 22 grudnia 2016 r.; III/21/18 z dnia 27 grudnia 2018 r.; X/69/19 z dnia 4 czerwca 2019 r.; XIX/147/19 z dnia 5 grudnia 2019 r.; XX/153/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.; XXIV/189/20 z dnia 5 maja 2020 r.

²⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.

1.6. Okres realizacji wszystkich projektów podstawowych i uzupełniających przewidziano na lata 2016/2017-2023 (nie wskazano krótszego przedziału czasowego na ich realizację). Według stanu na 30 września 2020 r. na wszystkie zadania rewitalizacyjne Gmina wydatkowała 21 240 002,86 zł.

Spośród 13 projektów podstawowych (15 zadań): zrealizowano trzy projekty (cztery zadania) wydatkując na ten cel 11 574 012,04 zł²⁹; siedem projektów (osiem zadań) było w trakcie realizacji, na które Gmina wydatkowała 2 554 430,13 zł³⁰ a trzy projekty (obejmujące trzy zadania)³¹ na kwotę podaną w LPR 1 800 000 zł zaplanowano do realizacji do 2023 r.

W zakresie projektów pozostałych (dodatkowych) spośród sześciu (obejmujących 13 zadań) do 30 września 2020 r.: zrealizowano w pełni dwa projekty (i dwa zadania) wydatkując 1 150 710,18 zł³²; zrealizowano sześć zadań w dwóch projektach wydatkując 1 869 926,43 zł³³; w trakcie realizacji było trzy zadania w trzech projektach, na które wydatkowano 4 090 924,08 zł³⁴.

Do realizacji przewidziano dwa zadania w dwóch projektach: 1/ Utworzenie mieszkań chronionych (brak kwoty projektu w LPR); 2/ Przeciwdziałanie problemom dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji, zadanie – Kraina wiedzy w przedszkolach w Gminie Olesno kwota brutto projektu – 559 643,75 zł.

Realizacja zadań podstawowych i projektów uzupełniających przebiegała zgodnie z ustalonym w pkt 5.2. LPR harmonogramem rzeczowo-finansowym.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210, 317-323, 1114-1116)

1.7. W LPR przewidziano realizację przez Gminę większości projektów. Wyjątkiem był projekt podstawowy pn. Rewitalizacja wieży ciśnień w Oleśnie, przewidziany do realizacji w 2020 r. przez jednoosobową Spółkę Gminy - Oleskie Przedsiębiorstwo

²⁹ Projekty w pełni zrealizowane: 1/ Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Oleśnie, w tym rewitalizacja obszaru przy stadionie w latach 2018-2019 – zadania: a/ Rewitalizacja Stadionu Miejskiego i rewitalizacja traktu spacerowego przy ul. Murka w Oleśnie wydatki - 4 169 813,80 zł; b/ Budowa zaplecza szatniowo-sanitarnego w ramach modernizacji Stadionu Miejskiego w Oleśnie - 2 530 304 zł; 2/ Modernizacja traktu spacerowego w Oleśnie, ul. Murka w latach 2018-2019 - 4 303 754,45 zł; 3/ Stworzenie integralnego szlaku rekreacyjno-sportowego łączącego obszary rewitalizacji w 2018 r. - 570 139,79 zł. Razem na zrealizowane zadania wydatkowano 11 574 012,04 zł.

³⁰ Projekty będące w realizacji (wydatki na 30 września 2020 r.): 1/ Rewitalizacja małego parku miejskiego w Oleśnie termin realizacji 2021 r. do 30 września nie było wydatków; 2/ Rewitalizacja amfiteatru w Oleśnie w 2018 r. - 127 147,13 zł; 3/ Remont mieszkań socjalnych w latach 2017-2020 - 152 803 zł; 4/ Rewitalizacja dużego parku miejskiego w Oleśnie termin realizacji 2021 r. - 12 915 zł; 5/ Modernizacja kompleksu basenów odkrytych termin realizacji do 2023 r. – zadania: a/ opracowanie pełno branżowej dokumentacji - 115 005 zł; b/ Modernizacja kompleksu basenów odkrytych I etap (prace rozbiórkowe) - 88 560 zł; 6/ Budowa centrum przesiadkowego przy PKP i PKS termin realizacji 2017-2023 - 2 058 000 zł; 7/ Rewitalizacja wieży ciśnień (zadanie realizowane przez Oleskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Oleśnie spółka z o. o. – 100% udziałów Gminy Olesno) termin wykonania do końca 2020 r. - 321 030 zł, środki własne Spółki.

³¹ Projekty przewidziane do realizacji do 2023 r. oszacowania wg LPR: 1/ Remont piwnic ratusza i powstanie restauracji i kawiarni - 100 000 zł; 2/ Rewitalizacja strzelnicy - 500 000 zł; 3/ Rewitalizacja basenu zewnętrznego przy *Oleskiej Lagunie* - 1 200 000 zł.

³² Projekty w pełni zrealizowane (wydatki na 30 września 2020 r.): 1/ Przeciwdziałanie problemowi alkoholizmu i narkomanii - 73 200 zł; 2/ Zwiększenie udziału mieszkańców terenu rewitalizacji w życiu społeczno-kulturalnym gminy oraz wzrost ich aktywności fizycznej - 1 077 510,18 zł.

³³ Projekty zrealizowane częściowo (wydatki na 30 września 2020 r.): 1/ Przeciwdziałanie problemom dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji, zadania: a/ Większe możliwości - lepsza przyszłość uczniów oleskich szkół - 578 851,25 zł; b/ Edukacja w przedszkolach Gminy Olesno otwiera drzwi do sukcesu - 872 442,47 zł; c/ Łączy nas granica – poznajemy czeskich przyjaciół - 86 097,25 zł; d/ Cieszy nas piłka - 80 342,28 zł; 2/ Przeciwdziałanie wykluczeniu grup społecznych najbardziej na to narażonych, głównie osób ubogich, starszych, niepełnosprawnych, zadania: a/ Remont pomieszczeń Ośrodka Dniowego Pobytu w Oleśnie - 119 693,18 zł; b/ zakup fabrycznie nowego pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych - 132 500 zł, razem 1 869 926,43 zł.

³⁴ Projekty w trakcie realizacji (wydatki na 30 września 2020 r.): 1/ Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego Subregionu Północnego poprzez uzbrojenie wyodrębnionej części Oleskich terenów inwestycyjnych - 3 381 859,94 zł; 2/ Przeciwdziałanie wykluczeniu grup społecznych najbardziej na to narażonych, głównie osób ubogich, starszych, niepełnosprawnych, zadanie – Budowa windy dla osób niepełnosprawnych w budynku administracyjnym w Oleśnie ul. Jana Pieloka 21 (koszt projektu brutto - 329 255,63 zł); 3/ Przeciwdziałanie problemom dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji, zadania Dobre przedszkole – lepsza przyszłość - 709 064,14 zł.

Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o. o.³⁵ W LPR wydatki na ten cel oszacowano na kwotę 200 000 zł. W Urzędzie dysponowano informacją o rozpoczęciu prowadzenia prac związanych z projektem, w tym o zawarciu umowy z wykonawcą robót. Burmistrz wyjaśnił m.in., że: *Zastępca Burmistrza, co najmniej raz w miesiącu uczestniczy w spotkaniach kadry zarządzającej OPWiK, dotyczących realizacji najważniejszych zadań przez spółkę, w tym rewitalizacji wieży ciśnień. Tam na bieżąco pozyskuje wszystkie informacje, w tym związane z przygotowaniem i rozpoczęciem realizacji projektu rewitalizacyjnego przez spółkę. Zadanie jest w trakcie realizacji, a przewidywany termin zakończenia do końca listopada 2020 r.* Prezes OPWiK, w informacji udzielonej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, poinformował m.in., że zaawansowanie prac nad projektem³⁶ wynosi ok. 65-70%, a planowany termin zakończenia to 19 listopada 2020 r.

(akta kontroli str. 42-192, 193-219, 684, 990, 1201, 1209-1210)

1.8. W objętym kontrolą okresie Gmina wystąpiła z wnioskami o dofinansowanie środkami RPO WO 2014-2020 czterech projektów podstawowych (pięć zadań) i dwóch projektów pozostałych (pięć zadań). Wnioski te zostały pozytywnie ocenione, a Gmina otrzymała dofinansowanie. W naborze wniosków o dofinansowanie zadania z Programu Dziedzictwo Kulturowe w listopadzie 2019 r. złożono wniosek, który uzyskał pozytywną ocenę, jednak projekt ten nie znalazł się na liście projektów, które uzyskały dofinansowanie. Burmistrz wyjaśnił, że w przewidywanym naborze do Programu Infrastruktura Kultury 2020 (w listopadzie 2020 r.) w Gminie przygotowujący jest wniosek o dofinansowanie w ramach tego programu.

Gmina ponadto wystąpiła o dofinansowanie projektów (zadań) rewitalizacyjnych ze środków:

- NFOŚiGW - projekt pn. Rewitalizacja małego parku miejskiego w Oleśnie, na którego realizację uzyskano dofinansowanie w kwocie 694 384 zł (łącznie na projekt przewidziano 1 388 769 zł);
- Programu Sportowa Polska Ministerstwa Sportu i Turystyki - projekt pn. Budowa zaplecza szatniowo-sanitarnego w ramach modernizacji Stadionu Miejskiego w Oleśnie, uzyskano dofinansowanie 991 700 zł (2 530 304 zł);
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 - projekt pn. Stworzenie integralnego szlaku rekreacyjno-sportowego łączącego obszary rewitalizacji, uzyskano dofinansowanie 362 779,94 zł (570 139,79 zł);
- Programu Wieloletniego Senior+ Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - zadanie pn. Remont pomieszczeń Ośrodka Dziennego Pobytu w Oleśnie, uzyskano dofinansowanie 119 693 zł (100% wydatków na zadanie);
- Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych - zadania: Zakup fabrycznie nowego pojazdu przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych oraz Budowa windy dla niepełnosprawnych w budynku administracyjnym w Oleśnie, uzyskano dofinansowanie 168 626,68 zł (461 755,63 zł);
- Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Republika Czeska – Polska - zadania: Łączy nas granica – poznamy czeskich przyjaciół oraz Cieszy nas piłka!, uzyskano dofinansowanie 141 473,60 zł (160 440,53 zł).

Łącznie Gmina wystąpiła o dofinansowanie 19 przedsięwzięć, uzyskując dofinansowanie (zapewnienie dofinansowania) dla 18 z nich, na kwotę 15 291 106,70 zł (tj. 59% kosztów tych przedsięwzięć).

Ponadto 23 września 2020 r. Gmina wystąpiła z wnioskiem o dofinansowanie projektu pn. Modernizacja kompleksu basenów odkrytych Gmina w kwocie 11 000 000 zł (85 % kosztów zadania) ze środków *Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla*

³⁵ Dalej: OPWiK.

³⁶ Na dzień 14 października 2020 r.

jednostek samorządu terytorialnego. Do dnia kontroli NIK (12 listopada 2020 r.) brak było informacji o akceptacji lub odrzuceniu tego wniosku.

(akta kontroli str. 42-210, 317-329, 1174-1186, 1187-1190, 1191, 1201, 1209-1210)

1.9. Do zadań Zespołu ds. rewitalizacji i współpracy przy opracowaniu LPR, powołanego przez Burmistrza zarządzeniem nr 34.2016 z dnia 20 kwietnia 2016 r. należał m.in. nadzór nad prawidłowym opracowaniem LPR; współpraca ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym w szczególności ze społecznością obszaru rewitalizacji; koordynacja prac związanych z realizacją projektów oraz monitorowanie oraz ocena wdrażania celów rewitalizacji.

Przewodniczący tego zespołu i jego członkowie włączali się w przygotowanie i opracowanie LPR oraz realizację projektów (zadań) rewitalizacyjnych. Brak było natomiast dokumentów potwierdzających podejmowanie działań na rzecz włączania różnych grup interesariuszy do udziału we wdrażaniu Programu.

(akta kontroli str. 276-300, 301-307, 932-933, 1015-1016)

1.10. Wg stanu na 30 września 2020 r. na realizację projektów (zadań) rewitalizacyjnych zakończonych i w toku ich realizacji, wykazanych w LPR Gmina poniosła wydatki w wysokości 21 240 002,86 zł, z tego na:

a/ projekty (zadania) podstawowe w kwocie 14 128 442,17 zł³⁷, w tym: 1/ Rewitalizacja Amfiteatru w Oleśnie (zadanie: Remont schodów na Solnym Rynku) – 127 147,13 zł; 2/ Remont mieszkań socjalnych – 152 803 zł; 3/ Rewitalizacja dużego parku miejskiego (zadanie: Utworzenie centrum ochrony różnorodności biologicznej w Oleśnie) – 12 915 zł; 4/ Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Oleśnie, w tym rewitalizacja obszaru przy Stadionie Miejskim (zadania: Rewitalizacja Stadionu Miejskiego oraz rewitalizacja traktu spacerowego przy ul. Murka w Oleśnie; Budowa zaplecza szatniowo-sanitarnego w ramach modernizacji Stadionu Miejskiego w Oleśnie) – łącznie 6 700 117,80 zł (odpowiednio – 4 169 813,80 zł i 2 530 304 zł); 5/ Modernizacja kompleksu basenów odkrytych (zadania: Opracowanie pełno-branżowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej modernizacji kompleksu basenów otwartych w Oleśnie; Modernizacja kompleksu basenów otwartych w Oleśnie – I etap) – łącznie 203 565 zł (odpowiednio: 115 005 zł i 88 560 zł); 6/ Modernizacja traktu spacerowego (zadanie: Rewitalizacja Stadionu Miejskiego oraz rewitalizacja traktu spacerowego przy ul. Murka w Oleśnie) – 4 303 754,45 zł; 7/ Budowa centrum przesiadkowego przy PKP i PKS (zadanie: Realizacja strategii niskoemisyjnych na obszarze Subregionu Północnego Województwa Opolskiego) – 2 058 000 zł; 8/ Stworzenie integralnego szlaku rekreacyjno-sportowego łączącego obszary rewitalizacji (zadanie: Tworzenie infrastruktury rekreacyjnej, w tym sportowej, dostosowanej do potrzeb społecznych) – 570 139,79 zł;

b/ projekty pozostałe (uzupełniające) w kwocie 7 111 560,69 zł³⁸, w tym: 1/ Aktywizacja gospodarcza obszaru (zadanie: Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego Subregionu Północnego poprzez uzbrojenie wyodrębnionej części Oleskich terenów inwestycyjnych) – 3 381 859,94 zł; 2/ Przeciwdziałanie problemowi alkoholizmu i narkomani – 73 200 zł; 3/ Zwiększenie udziału mieszkańców terenu rewitalizacji w życiu społeczno-kulturalnym gminy oraz wzrost ich aktywności fizycznej (zadanie: Wsparcie dla organizacji pozarządowych w zakresie organizacji aktywności sportowych) – 1 077 510,18 zł; 4/ Przeciwdziałanie wykluczeniu grup społecznych najbardziej na to narażonych głównie. osób ubogich, starszych, niepełnosprawnych (zadania: Remont pomieszczeń Ośrodka Dziennego pobytu

³⁷ Zadania, zgodnie z LPR dotychczas nierealizowane, przewidziane na lata 2021-2023: 1/ Remont piwnic ratusza, powstanie restauracji i kawiarni; 2/ Rewitalizacja strzelnicy; 3/ Rewitalizacja basenu zewnętrznego przy Oleskiej Lagunie. Ponadto zadanie pn. Rewitalizacja wieży ciśnienia w Oleśnie było w toku realizacji przez OPWiK sfinansowane ze środków tej spółki.

³⁸ W zakresie projektów uzupełniających na lata 2021-2023 przewidziano zadania: Utworzenie mieszkań chronionych oraz Kraina wiedzy w przedszkolach w Gminie Olesno.

w Oleśnie; Zakup fabrycznie nowego pojazdu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych – samochodu osobowego mikrobusu-9-ico miejscowego, przystosowanego do przewozu osób na wózkach inwalidzkich; Budowa windy dla osób niepełnosprawnych w budynku administracyjnym w Oleśnie ul. Pieloka 21 - poniesione wydatki łącznie 252 193,18 zł (119 693,18 zł i 132 500 zł); 5/ Przeciwdziałanie problemom dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji (zadania: Większe możliwości - lepsza przyszłość uczniów oleskich szkół; Edukacja w przedszkolach Gminy Olesno otwiera drzwi do sukcesu; Dobre przedszkole – lepsza przyszłość; Kraina wiedzy w przedszkolach Gminy Olesno; Łączy nas granica – poznajemy czeskich przyjaciół; Cieszy nas piłka!) łącznie 2 323 797,39 zł (na zadania odpowiednio: 578 851,25 zł; 872 442,47 zł; 709 064,14 zł; 86 097,25 zł; 80 342,28 zł).

Wydatki ponoszone przez Gminę na poszczególne projekty w większości przypadków odpowiadały przyjętym założeniom. Wyjątki dotyczyły rozbieżności kwoty oszacowanej w LPR dla projektów: Modernizacja traktu spacerowego, którego wartość przewidziano na kwotę 500 000 zł, a koszt realizacji wyniósł 4 303 754,45 zł, Budowa zaplecza dla boiska piłkarskiego oraz Rewitalizacja Stadionu Miejskiego (odpowiednio: 1 500 000 zł i 6 700 117,80 zł) oraz Aktywizacja gospodarcza obszaru – uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Oleśnie II etap (odpowiednio: 160 000 zł i 1 944 765 zł).

Burmistrz wyjaśnił: *W LPR oszacowanie kosztów realizacji przyjętych poszczególnych projektów dokonywano na podstawie danych o zrealizowanych dotychczas tożsamych lub podobnych projektach. Pod uwagę brano m.in. średnią cenę za m², powierzchnię, rodzaj i przeznaczenie danego projektu, jego lokalizację, sposób i termin realizacji. Dla projektów rewitalizacyjnych opracowano dokumentację projektową, w tym programy funkcjonalno-użytkowe, które stanowiły podstawę oszacowania rzeczywistych kosztów ich realizacji – już po opracowaniu LPR. Oszacowanie kosztów realizacji danego projektu w odniesieniu do czasu jego faktycznej realizacji obarczone jest zawsze błędem, wynikającym m.in. z wielu zmian ekonomicznych, np. bezrobociem, dostępnością danych usług, cenami materiałów, dokładnym zakresem rzeczowym itp.*

(akta kontroli str. 42-210, 317-329, 1055, 1063-1065, 1113-1116, 1191, 1198-1200)

1.11. W ramach realizacji projektów (zadań) rewitalizacyjnych przeprowadzono łącznie 18³⁹ postępowań o udzielenie zamówień publicznych z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴⁰. Ponadto, na podstawie uregulowań wewnętrznych Urzędu⁴¹, udzielonych zostało dziewięć zamówień⁴².

Szczegółowe badanie prawidłowości udzielania przez Gminę zamówień publicznych na realizację projektów rewitalizacyjnych, przeprowadzono na próbie obejmującej łącznie sześć zamówień w tym, czterech zamówień udzielonych na podstawie przepisów Pzp⁴³ o wartości 10 176 961,37 zł netto (tj. 69% takich zamówień) oraz

³⁹ W latach: 2017 – 2; 2018 – 12, 2019 – 3, 2020 (do 30 września) – 1.

⁴⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej: Pzp.

⁴¹ Zarządzenie nr 121.2016 Burmistrza Olesna z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia procedury udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim, obowiązujące do 31 grudnia 2018 r. oraz zarządzenie nr 119/17 Burmistrza Olesna z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Oleśnie (ze zmianą zarządzeniem nr 15.2018 z dnia 17 stycznia 2018 r., obowiązujące od 1 stycznia 2018 r. do nadal).

⁴² W latach: 2018 – 1; 2019 – 6, 2020 (do 30 września) – 2.

⁴³ Zadania: 1/ Modernizacja traktu spacerowego przy ul. Murka w Oleśnie, dalej: Modernizacja traktu spacerowego, wartość szacunkowa 3 579 926,27 zł; 2/ Budowa zaplecza dla boiska piłkarskiego wraz z trybunami i zadaszeniem na dz. nr 5411/5 przy ul. Wachowskiej w Oleśnie, dalej – Budowa zaplecza dla boiska piłkarskiego, wartość szacunkowa 1 759 350,56 zł; 3/ Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Oleśnie, w tym rewitalizacja obszaru przy Stadionie Miejskim, dalej: Rewitalizacja Stadionu Miejskiego, wartość szacunkowa

dwóch udzielonych na podstawie regulacji wewnętrznych⁴⁴ o wartości 200 983,58 zł netto (tj. 47% zamówień udzielonych bez stosowania Pzp).

W toku kontroli ustalono m.in., że wszystkie kontrolowane postępowania prowadzone na podstawie przepisów Pzp, przygotowano, przeprowadzono i udokumentowano na zasadach wynikających z tej ustawy. W szczególności zapewniono poprawność ustalenia wartości szacunkowej zamówienia, zastosowano właściwy tryb postępowania (we wszystkich przypadkach był to przetarg nieograniczony), sporządzono specyfikację istotnych warunków zamówienia⁴⁵, dokonano ogłoszeń o zamówieniu oraz wyboru najkorzystniejszej oferty, a także rzetelnie udokumentowano prowadzone postępowanie. W ramach postępowań nie wpłynęły oferty, które nie spełniały warunków określonych przez zamawiającego. Zamówienia udzielono wykonawcom, których oferta była najkorzystniejsza według kryteriów określonych w SIWZ, a zawarte umowy były zgodne ze wzorem i złożoną przez wykonawcę ofertą oraz zabezpieczyły interesy zamawiającego.

Oba postępowania, do których udzielenia nie stosowano przepisów Pzp (Remont schodów na Solnym Rynku oraz Zakup pojazdu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych) przeprowadzono zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi Urzędu. I tak, rzetelnie oszacowano wartość zamówienia, przeprowadzono rozpoznanie rynku (poprzez zapytania ofertowe), prawidłowo dokonano wyboru najkorzystniejszych ofert, a z wybranymi wykonawcami zawarto umowy, które zabezpieczyły interesy zamawiającego. Zamówienia udzielono z zachowaniem zasad ustalonych dla wydatków publicznych wskazanych w art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

(akta kontroli str. 211-224, 225-247, 308-316, 688-694, 811-839, 840-924, 962)

1.12. Na podstawie czterech zakończonych projektów rewitalizacyjnych w zakresie rzeczowym i finansowym wg stanu na 30 września 2020 r.⁴⁶ o łącznej wartości 14 385 732,19 zł (68% wydatków na wszystkie projekty), na które Gmina uzyskała dofinansowanie środkami RPO WO 2014-2020 w wysokości 7 569 296,66 zł (64%) oraz 991 700 zł (39% kosztów projektu) z Programu *Sportowa Polska* Ministerstwa Sportu i Turystyki ustalono, że: 1/ środki na zadania wydatkowane na zasadach ustalonych w umowach dofinansowania (ze zmianami) zawartych z Województwem Opolskim⁴⁷ i Ministrem Sportu i Turystyki; 2/ w Urzędzie była prowadzona, odrębnie dla każdego zadania (umowy) ewidencja księgową, w której m.in. ewidencjonowano otrzymane dofinansowanie oraz wydatki własne Gminy, ewidencja ta odpowiadała wymaganiom wynikającym z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁸ oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie

---

3 517 624,54 zł; 4/ Aktywizacja gospodarcza obszaru – uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Oleśnie II etap, dalej: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych II etap, wartość szacunkowa 1 320 060,10 zł.

⁴⁴ Zadania: 1/ Rewitalizacja Amfiteatru w Oleśnie - Remont schodów zewnętrznych na Solnym Rynku w Oleśnie, wartość szacunkowa 99 414,58 zł, dalej: Remont schodów na Solnym Rynku; 2/ Przeciwdziałanie wykluczeniu grup społecznych najbardziej na to narażonych głównie osób ubogich, starszych, niepełnosprawnych (zadania: Remont pomieszczeń Ośrodka Dziennego pobytu w Oleśnie - Zakup fabrycznie nowego pojazdu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych – samochodu osobowego mikrobusu-9-ico miejscowego, przystosowanego do przewozu osób na wózkach inwalidzkich, wartość szacunkowa 101 569 zł, dalej: Zakup pojazdu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych.

⁴⁵ Dalej: SIWZ.

⁴⁶ Projekty: 1/ Rewitalizacja Stadionu Miejskiego; 2/ Modernizacja traktu spacerowego; 3/ Budowa zalepcza dla boiska piłkarskiego; 4/ Uzbrojenie terenów inwestycyjnych II etap.

⁴⁷ Umowy o dofinansowanie projektów nr: 1/ PROP.10.02.00-16-0040/17 oraz aneksy: RPOP.10.02.00-16-0040/17-01, RPOP.10.02.00-16-0040/17-02 i RPOP.10.02.00-16-0040/17-03; zadania: - Rewitalizacja Stadionu Miejskiego, koszt projektu – 4 169 80 zł, dofinansowanie 2 575 504,01 zł (62%) oraz Modernizacja traktu spacerowego, koszt projektu 4 303 754,45 zł, dofinansowanie 2 423 981,93 zł (56%); 2/ 2019/0826/8349/SubA/DIS/SP - Budowa zalepcza dla boiska piłkarskiego, koszt projektu 2 530 304 zł, dofinansowanie 991 000 zł (39%); 3/ RPOP.02.0201-16-0001/18 oraz aneks PROP.02.02.01-16-0001/18-01 - Uzbrojenie terenów inwestycyjnych II etap, koszt projektu 3 381 859,94 zł, dofinansowanie 2 569 810,72 zł (76%). Ogółem dofinansowanie dla tych zadań wyniosło 8 480 996,66 zł, tj. 59% kosztów ww. projektów.

⁴⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.

szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁴⁹; 3/ zrealizowane w całości zadania⁵⁰ przyjęto do ewidencji środków trwałych Urzędu protokołami OT, a będące w trakcie realizacji⁵¹ ujęto w ewidencji realizowanej inwestycji.

(akta kontroli str. 487-683, 724-810, 925-931, 962-964, 976-983, 1191, 1198-1200, 1204-1207, 1243-1245)

1.13. W LPR nie określono kosztów związanych z zarządzaniem tym programem, a ponoszone na ten cel wydatki nie były wyodrębniane. Burmistrz wyjaśnił m.in., że: (...) *Uważam, że koszty w tym zakresie obejmują w szczególności część kosztów osobowych 2-4 pracowników bezpośrednio lub pośrednio zaangażowanych w poszczególne zadania składające się na wdrażanie i monitorowanie LPR. Oceniam, że miesięcznie mogą wynosić szacunkowo ok. 15 000 zł.*

(akta kontroli str. 42-192, 193-210, 1055, 1063-1065)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Prowadząc w Urzędzie sprawy związane z rewitalizacją nie zapewniono rzetelnego, tj. w pełnym zakresie, dokumentowania czynności obejmujących partycypację różnych grup interesariuszy na etapie wdrażania i monitorowania LPR. Brak było również dokumentacji prowadzonych spotkań członków Zespołu ds. rewitalizacji z interesariuszami, pomimo że jednym z zadań tego zespołu było gromadzenie wniosków wynikających ze spotkań z interesariuszami (§ 3 ww. zarządzenia w sprawie powołania tego zespołu).

W konsekwencji, na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów potwierdzających prowadzenie działań na rzecz partycypacji, nie można było dokonać oceny m.in., czy obejmowały one grupy interesariuszy wskazane w LPR, w tym czy sposób jej prowadzenia obejmował dojrzałe jej formy, a więc nie tylko polegał na udzielaniu informacji⁵² i prowadzeniu konsultacji działań władz lokalnych. Nie można także ocenić, czy włączenie mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów w partycypację było wystarczające, a współpraca wszystkich grup interesariuszy była pełna i efektywna przy zastosowaniu różnych dojrzałych form, o których mowa w Wytycznych Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020⁵³.

W powyższym zakresie Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na obowiązek ewidencjonowania, przechowywania i ochrony dokumentacji prowadzonych czynności m.in. w organach samorządowych, który wynika z art. 6 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach⁵⁴ oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych⁵⁵ (w szczególności § 39 ust. 1, § 40 ust. 1 oraz § 44, 48, 49, 52, 56 i 57 pkt 2 załącznika do rozporządzenia stanowiącego instrukcję kancelaryjną).

Burmistrz wyjaśnił: *Byłem przekonany, że stosowane dotychczas mechanizmy partnerstwa i partycypacji nie wymagają dokumentowania każdej czynności, w zależności od zadania narzędzia dot. partnerstwa i partycypacji są dobierane*

⁴⁹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm.

⁵⁰ Zadania: 1/ Rewitalizacja Stadionu Miejskiego; 2/ Modernizacja traktu spacerowego; 3/ Budowa zaplecza dla boiska piłkarskiego.

⁵¹ Zadanie: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych II etap.

⁵² W trakcie sesji Rady Miejskiej oraz posiedzeń komisji.

⁵³ MR/H 2014-2020/20(2)08/2016, dalej: Wytyczne w zakresie rewitalizacji.

⁵⁴ Dz. U. z 2020 r., poz. 164 ze zm.

⁵⁵ Dz. U. poz. 67 ze zm.

indywidualnie, czasami mają formę jak najbardziej udokumentowaną (np. uzgodnienia z PZLA w przypadku stadionu), a czasami formę bezpośrednich rozmów, z których nie są sporządzane oficjalne protokoły (np. spotkania grupy oleskich przedsiębiorców – jako organu doradczego, które mają charakter dyskusji podczas spotkań, w tym spotkań online). Po ponownej analizie i przeprowadzeniu narady ze współpracownikami prowadzącymi sprawę rewitalizacji, uznałem za zasadne dokumentowanie w pełnym zakresie prowadzonych czynności obejmujących partycypację różnych grup interesariuszy na etapie wdrażania i monitorowania LPR.

(akta kontroli str. 1015-1016, 1239-1240, 1248)

OCENA CZĄSTKOWA

Projekty/zadania rewitalizacyjne ujęte w LPR realizowane były zgodnie z ustalonym harmonogramem. Gmina podejmowała wielokierunkowe działania na rzecz pozyskiwania źródeł ich dofinansowania, co umożliwiło uzyskanie takiego dofinansowania na poziomie 67% wartości przewidzianych do realizacji projektów. Kontrolowana jednostka prawidłowo udzielała zamówień publicznych, a środki przeznaczone na ten cel wydatkowane zgodnie z zapisami zawartych umów. Prowadzona ewidencja księgową odzwierciedlała wszystkie zdarzenia gospodarcze dotyczące tych projektów. W przyjętym przez Gminę LPR, zasady partnerstwa i partycypacji interesariuszy, w części dotyczącej procesu wdrażania i monitorowania realizacji Programu, umożliwiały wszystkim grupom czynny udział w tych procesach. Istotny wkład w realizację LPR miał Zespół ds. rewitalizacji i Oleska Rada Gospodarcza, która współpracowała w kształtowaniu rozwoju i polityki gospodarczej Gminy.

Stwierdzony w trakcie kontroli brak dokumentowania części prowadzonych działań zmierzających do zapewnienia pełnej realizacji zasady partnerstwa i partycypacji różnych grup interesariuszy na etapie wdrażania i monitorowania LPR, uniemożliwił ocenę, czy włączenie interesariuszy do tego etapu było wystarczające, a współpraca, która powinna być prowadzona przy zastosowaniu różnych dojrzałych form partycypacji, była pełna i efektywna.

OBSZAR

2. Efekty prowadzonej rewitalizacji

Opis stanu faktycznego

2.1. Głównym celem działań rewitalizacyjnych wskazanych w pkt 5.1 LPR było *dążenie do poprawy degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej, technicznej i środowiskowej na określonym terenie, poprzez kompleksowe i interdyscyplinarne przemiany ukierunkowane na wyprowadzenie obszarów zdegradowanych z kryzysu*. W celach szczegółowych wskazano na: 1/ przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i negatywnym zjawiskom społecznym; 2/ wzrost poziomu życia mieszkańców Gminy; 3/ rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej Gminy; 4/ stworzenie konkurencyjnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości, wykorzystanie zasobów lokalnych (kulturalnych, przyrodniczych, historycznych) oraz kreowanie przestrzeni służących zaspakajaniu potrzeb mieszkańców; 5/ wykorzystanie walorów Gminy dla jej rozwoju gospodarczego; 6/ poprawę jakości środowiska naturalnego. Dla każdego z wymienionych celów szczegółowych określono także kierunki działań.

W odniesieniu do powyższych celów, w pkt 6.5 System zarządzania LPR wskazano, że *monitorowanie obejmować będzie finansowe i rzeczowe aspekty wdrażania ... a system mierników oparty będzie na systemie mierników obrazujących postęp realizacji celów*. Określono też *wskaźniki pomiaru stopnia zachodzących zmian*, w tym w ramach: monitoringu finansowego (m.in. szacunkowe koszty oraz wykorzystanie źródeł finansowania) i rzeczowego (efekty realizacji działań rewitalizacyjnych). W LPR

wskazano, że monitoring będzie odbywał się w dedykowanym do tego narzędziu zawierającym: cel, miernik, narzędzie pomiarowe, komórkę organizacyjną odpowiedzialną za pomiar, wartości – początkowe i końcowe, częstotliwość pomiaru oraz jednostkę miernika. W *LPR* wyszczególniono ponadto wskaźniki służące do monitorowania zadań rewitalizacyjnych dla: sfery społecznej (36 wskaźników), sfery technicznej (17), sfery funkcjonalno-przestrzennej (10), sfery gospodarczej (15) i sfery środowiskowej (6). Jako źródło danych do pomiaru podano m.in.: dane i informacje z: Urzędu Pracy, Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego, ewidencji działalności gospodarczej oraz banku danych Głównego Urzędu Statystycznego. Częstotliwość pomiaru określono raz na rok wskazując także jednostkę miernika (np. osoba, sztuka, długość, powierzchnia). Narzędziem pomiarowym był m.in. protokół odbioru robót budowlanych, pomiary własne, pozwolenie na budowę i użytkowanie, uchwała Rady Miejskiej, dokumentacja księgowa (np. dokonane płatności), wniosek i umowa o dofinansowanie, rozliczenie dofinansowania oraz umowa z wykonawcą. Realizacja tego zadania została powierzona *Zespołowi ds. Rewitalizacji*.

W zakresie ewaluacji wskazano m.in., że *ma ona na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji LPR w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizowanego, z jednoczesnym uwzględnieniem celu strategicznego podejmowanych działań rewitalizacyjnych*. W *LPR* założono ponadto, że ocena wszystkich działań rewitalizacyjnych uwzględniać powinna m.in. skuteczność, efektywność, użyteczność i trafność podejmowanych działań, a częstotliwość jej dokonywania ustalono raz na rok. Wskaźniki monitorowania i ewaluacji odnosiły się do celu głównego i celów szczegółowych rewitalizacji określonych w *LPR* oraz uwzględniały wskazania wynikające z treści załącznika nr 5 *Minimalna zawartość (elementy) programu rewitalizacji* wskazane w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji*.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210, 1058-1062)

2.2. W *LPR* nie określono wprost wartości bazowych (wyjściowych) lub pośrednich do osiągnięcia w trakcie wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wartości końcowe wskazano w pkt 5.2 i 5.3 *LPR* będącym harmonogramem rzeczowo-finansowym podstawowych i pozostałych (uzupełniających) projektów/przedsięwzięć (zadań) rewitalizacyjnych.

W pkt 4.2 *Diagnoza LPR* zawarta została m.in. analiza obecnej sytuacji Gminy, diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz założenia wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego⁵⁶. Opisano także metodykę wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, jak też wizję rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji i potencjalnych zmian po wdrożeniu projektów rewitalizacyjnych. Powyższe zapisy wskazywały pośrednio stan wyjściowy projektowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych dla ustalonego w *LPR* obszaru kryzysowego.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210)

2.3. W *LPR* wprost, podobnie jak w przypadku wdrażania, nie przypisano zadań w zakresie prowadzenia monitoringu i ewaluacji tego Programu komórkom organizacyjnym lub pracownikom Urzędu. Zgodnie z zapisem pkt 6.5. *LPR* Burmistrz w dniu 12 października 2016 r. powierzył Zastępcy Burmistrza funkcję *Koordynatora realizacji LPR*, który odpowiedzialny był m.in. za monitorowanie i ewaluację *LPR* z udziałem kierowników komórek organizacyjnych Urzędu. Ponadto zadania w tym zakresie realizował *Zespół ds. rewitalizacji*, któremu przewodniczył Zastępca Burmistrza.

⁵⁶ Przedstawiono informacje demograficzne, stan bezrobocia, sytuację gospodarstw domowych oraz dane dotyczące edukacji, dochodów i wydatków, przedsiębiorców, infrastruktury drogowej i technicznej, mieszkalnictwa oraz środowiska.

Ustalony dla *Koordynatora realizacji LPR* i *Zespołu ds. rewitalizacji* zakres zadań obejmował m.in. monitorowanie, ewaluację i ocenę wdrażania celów rewitalizacji zgodnie z przyjętymi wskaźnikami.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210, 248-259, 969-975, 1015-1016)

2.4. Burmistrz nie określił mechanizmów współpracy przy realizacji ww. zadań pomiędzy członkami *Zespołu ds. rewitalizacji*, komórkami organizacyjnymi oraz Radą Miejską i jej komisjami. *Koordynator realizacji LPR* wyjaśnił m.in., że: *Zespół do spraw rewitalizacji realizował swoje zadania na bieżąco. Spotkania odbywały się nieregularnie i były uzależnione głównie od stanu realizacji poszczególnych zadań (...) z udziałem kierownika i pracowników Wydziału Spraw Europejskich i Promocji Gminy (...). Na etapie wdrażania (realizacji) poszczególnych zadań na bieżąco monitorowane były postępy, tak aby zapewnić pełną i terminową ich realizację. Będąc Koordynatorem realizacji LPR bieżąco monitorowałem finansowe i rzeczowe aspekty realizowanych zadań oraz osiągania zakładanych celów i mierników obrazujących postępy i realizację założeń. Monitoring realizowany był z wykorzystaniem narzędzia informatycznego, opartego na arkuszu kalkulacyjnym, zawierającego odpowiednie wskaźniki oparte m.in. na celu, mierniku, narzędziu pomiarowym i częstotliwość pomiarów. W przypadku każdego projektu po przeprowadzonych analizach, wyciągano wnioski, niezwłocznie wdrażając je w zakresie niezbędnych do realizacji celów projektów i całego LPR. Część z tych działań nie było dokumentowane.*

Pomimo braku określenia w dokumentach wewnętrznych Urzędu bezpośrednich mechanizmów w zakresie monitoringu i ewaluacji LPR, zrealizowane na dzień 30 września 2020 r. projekty rewitalizacyjne pośrednio wskazywały, że Gmina zapewniała gromadzenie danych i informacji niezbędnych do sporządzania bieżących analiz i dokonywania na ich podstawie oceny stopnia osiąganych celów rewitalizacji. Jednak w ocenie NIK przyjęte w Gminie rozwiązania w ograniczony sposób umożliwiały dokonanie pełnej i obiektywnej oceny, w tym całościowej po zakończeniu realizacji każdego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, a w dalszej realizacji całego procesu rewitalizacji.

(akta kontroli str. 42-210, 248-259, 969-975, 1015-1016. 1058-1062, 1202-1203)

2.5. Prowadzenie monitoringu i ewaluacji LPR oparto na gromadzeniu danych i informacji, głównie przez *Koordynatora realizacji LPR*, *Zespół ds. rewitalizacji* oraz pracowników komórek organizacyjnych⁵⁷ zaangażowanych we wdrażanie, monitoring i ewaluację Programu. Informacje w tym zakresie m.in. zamieszczano na stronach internetowych Gminy (w tym o zrealizowanych projektach rewitalizacyjnych, osiągniętych efektach, kosztach ich realizacji, dofinansowaniu oraz udzielanych zamówieniach publicznych), przekazywano Radzie Miejskiej (w tym członkom komisji) oraz zamieszczano w raportach o stanie Gminy przygotowywanych przez Burmistrza.

Według wyjaśnień Burmistrza działania w zakresie monitorowania i ewaluacji prowadzone były także poprzez bieżące kontakty pracowników w trakcie okresowych, roboczych spotkań, na spotkaniach z Oleską Radą Gospodarczą oraz podczas okresowych narad z kierownikami wydziałów Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy. Działania te nie były jednak dokumentowane. *Koordynator realizacji LPR* wyjaśnił ponadto, że w proces monitorowania i ewaluacji (...) zaangażowani byli radni Gminy Olesno, m.in. poprzez prace komisji rady na bieżąco śledzili proces wdrażania poszczególnych działań rewitalizacyjnych, w tym pozyskiwanie środków na te projekty, wyrażali swoje stanowisko, wprowadzali zmiany itp. Na naradach roboczych i spotkaniach z pracownikami Urzędu,

⁵⁷ Przede wszystkim Wydziału Spraw Europejskich i Promocji Gminy oraz Wydziału Urbanistyki, Infrastruktury, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

dobywających się kilka razy w miesiącu, analizowano m.in. realizację projektów rewitalizacyjnych, monitorowano postępy rzeczowe i osiągnięte cele. (...) Będąc Koordynatorem realizacji LPR bieżąco monitorowałem finansowe i rzeczowe aspekty realizowanych zadań i osiągnięcia zakładanych celów i mierników obrazujących postępy i realizację założeń. (...) W przypadku każdego projektu po przeprowadzonych analizach, wyciągano wnioski, niezwłocznie wdrażając je w zakresie niezbędnym do realizacji celów projektów i całego LPR. Część z tych działań nie było dokumentowane.

Jak wskazano powyżej, podstawowym narzędziem monitoringu i ewaluacji, zgodnie z zapisami LPR (pkt. 6.5.1. i 6.5.2) było dedykowane narzędzie informatyczne na bazie arkusza kalkulacyjnego⁵⁸ oraz protokoły odbioru przedsięwzięć (częściowe i końcowe), sprawozdania okresowe i końcowe z wykonania poszczególnych zadań, rozliczenia środków uzyskanych z dofinansowania oraz ewidencja księgową. Przedłożony kontrolerowi wydruk z ww. narzędzia informatycznego zawierał wszystkie wskazane w LPR dane i informacje. Kierownik Wydziału Spraw Europejskich i Promocji Gminy wyjaśniła m.in., że: *Bieżący monitoring realizacji LPR realizowany jest przez Koordynatora realizacji LPR oraz Zespół ds. Rewitalizacji, w szczególności przeze mnie i pracowników Wydziału (...). Działania monitorujące realizowane były przy wsparciu opracowanego w Urzędzie dedykowanego do tego celu narzędzia informatycznego, pomocniczo wykorzystywanego do określenia wartości osiągniętych wskaźników LPR. Dane do tego narzędzia były realizowane w momencie: 1/ składania wniosku o dofinansowanie danego przedsięwzięcia; 2/ otrzymania informacji o uzyskaniu finansowania danego przedsięwzięcia; 3/ rozliczania danego przedsięwzięcia, w szczególności określania osiągniętych w projekcie wskaźników produktu i rezultatu (...) wpisy dokonywane były nie rzadziej niż raz na rok (...) dokonuję ich osobiście, po uprzednich uzgodnieniach z Koordynatorem realizacji LPR oraz Zespołem ds. Rewitalizacji. Równoległe i w podobnym zakresie prowadzona jest ewaluacja mająca na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji LPR. Prowadzona była przed rozpoczęciem wdrażania LPR, na bieżąco w trakcie wdrażania (...) poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i po zakończeniu przedsięwzięcia. Raz w roku, równoległe ze sporządzaniem na potrzeby GUS sprawozdaniem dot. rewitalizacji⁵⁹, dokonane wpisy podlegały kontroli i weryfikacji co do ich poprawności – odbywa się to poprzez zebranie wszystkich niezbędnych informacji od komórek organizacyjnych Urzędu, w tym informacji finansowych. Następnie Zespół ds. rewitalizacji dokonuje przeglądu wpisów, w razie potrzeby ich korekty. Dane zawarte w narzędziu do monitorowania, ewaluacja LPR oraz inne dane i informacje o realizowanych procesach rewitalizacyjnych wykorzystywane były bieżąco do doskonalenia i ewentualnych korekt działań w tym zakresie. Okresowe spotkania były również okazją do dyskusji na temat potrzeby ewentualnych zmian w LPR, jednak dotychczas potrzeba taka nie została zdiagnozowana. Okresowe spotkania służą ocenie ewaluacyjnej LPR (...) stanowią podstawę oceny, czy działania rewitalizacyjne zmierzają w dobrym kierunku. Osoba ta wyjaśniła także, że ocena prowadzonych działań rewitalizacyjnych prowadzona była przez pryzmat następujących kryteriów: skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności, trwałości.*

Powyższe działania wskazują, że w Gminie prowadzono monitoring i ewaluację jedynie w odniesieniu do poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Nie prowadzono natomiast takich działań w odniesieniu do LPR, w tym do zdefiniowanych celów rewitalizacji (ogólnego i szczegółowych), co pozwoliłyby wskazać stopień zachodzących zmian w obszarze rewitalizacji. Zaniechanie takiej

⁵⁸ Przygotowanego w Wydziale Spraw Europejskich i Promocji Gminy.

⁵⁹ Sprawozdanie Głównego Urzędu Statystycznego wzór REW – Rewitalizacja w gminie za 2018 r. (przekazywane do 9 sierpnia 2018 r.) i 2019 r. (przekazywane do 1 czerwca 2020 r.).

weryfikacji istotnie ogranicza również możliwość wprowadzania ewentualnych działań korygujących, zmierzających do pełnego osiągnięcia zakładanych efektów rewitalizacji. Ustalenia w tym zakresie opisano również w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 42-210, 991-1012, 1031-1051, 1056-1062, 1169-1173,1211)

2.6. W pkt 6.5.3 LPR zawarto m.in. zapis, że *proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co implikuje konieczność założenia aktualizacji LPR w razie zaistnienia takich okoliczności. (...) Zmiana LPR następuje w trybie w jakim był on uchwalany (...) wszelkie zmiany muszą posiadać swoje uzasadnienie merytoryczne (...)*.

Po uchwaleniu przez Radę Miejską LPR (w dniu 28 września 2016 r.), Burmistrz 30 września 2016 r. przedłożył LPR do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego⁶⁰ do zaopiniowania. Obowiązek ten wynikał z *Regulaminu ocen lokalnych programów rewitalizacji/gminnych programów rewitalizacji*, opracowanego w ramach konkursu dotacji pn. *Przygotowanie lub aktualizacja programów rewitalizacji*. Pismem z 28 października 2016 r. UMWO wystąpił do Gminy o dokonanie uzupełnienia LPR m.in. poprzez wprowadzenie w pkt. 5.3 harmonogramu rzeczowo-finansowego dla pozostałych przedsięwzięć (w formie tabelarycznej, jak w harmonogramie przedsięwzięć podstawowych) oraz uwzględnienie wyników przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko⁶¹.

W dniu 30 listopada 2016 r. Rada Miejska podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia zmian w LPR w zakresie obejmującym wskazane przez UMWO elementy. W uzasadnieniu do uchwały stwierdzono m.in., że *uzupełniony LPR zostanie ponownie przedstawiony do oceny UMWO. Pozytywna ocena LPR jest niezbędna do uzyskania możliwości ubiegania się o dofinansowanie projektów ujętych w LPR w ramach RPO WO 2014-2020*.

Jak wyjaśnił Burmistrz (...) *po przyjęciu LPR uchwałą w dniu 28 września 2016 r. Gmina przekazała dokument do UMWO. Po ocenie merytorycznej dokumentu Urząd ten skierował do Gminy uwagi, dotyczące tylko i wyłącznie punktu 5.3. (...) Zakres tych zadań oraz ich opis merytoryczny nie uległy zmianie. Nie uległ też zamianie żaden inny punkt LPR w porównaniu do wersji pierwotnej, która była poddana konsultacjom społecznym. Zmiana układu tabelarycznego punktu 5.3 odpowiadała zakresowi poddanemu konsultacjom społecznym. Gmina Olesno przekazała do UMWO skorygowany LPR zgodnie z uchwałą zmieniającą nr XXIX/200/16 z dnia 30 listopada 2016 r.*

Ww. uchwała Rady Miejskiej z 30 listopada 2016 r., w tym samym dniu została przedłożona do UMWO, który w piśmie z 22 grudnia 2016 r. poinformował o akceptacji LPR przez Instytucję Zarządzającą RPO WO 2014-2020.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210, 965-968, 1201-1203, 1211,1213, 1214-1228)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły okoliczności uzasadniające dokonanie ponownej aktualizacji LPR. Kierownik Wydziału Spraw Europejskich i Promocji Gminy i członek Zespołu ds. rewitalizacji wyjaśniła, m.in., że: *Ocena prowadzonych działań rewitalizacyjnych prowadzona była przez pryzmat następujących kryteriów: skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności, trwałości. Wyniki dotychczasowej oceny w odniesieniu do ww. kryteriów były pozytywne, stąd też nie postulowano wprowadzenia zmian w LPR, ani też zmiany sposobu prowadzenia działań rewitalizacyjnych.*

⁶⁰ Dalej: UMWO.

⁶¹ W piśmie WOOS.411.2.165.2016.AW z 22 listopada 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu stwierdził, że LPR nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podjęte przez Radę Miejską uchwały w sprawie LPR⁶² Burmistrz, na zasadach wskazanych w art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁶³, przedłożył Wojewodzie Opolskiemu.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210, 965-968, 1201-1203, 1211,1213, 1214-1228)

2.7. W LPR wskazano m.in., że jego celem jest poprawienie obszarów zdegradowanych i stworzenie warunków do dalszego rozwoju (...) oraz wzmacnianie działań na rzecz poprawy jakości życia na obszarach, na których zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w sferze: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.

(akta kontroli str. 42-192, 193-210)

Na podstawie dokumentacji trzech (spośród czterech) zrealizowanych na dzień 30 września 2020 r. zadań podstawowych o wartości 11 003 872,25 zł⁶⁴ (78% wydatków na zadania podstawowe) oraz dwóch (spośród dziewięciu) zrealizowanych zadań pozostałych o wartości 2 077 265 zł⁶⁵ (29% wydatków na zadania pozostałe) ustalono, że zostały one zrealizowane w zakładanych terminach i osiągnięte zostały zaplanowane efekty rzeczowe (zakładane poziomy wskaźników produktu i rezultatu). Na wszystkie ww. zadania Gminna uzyskała dofinansowanie środkami zewnętrznymi (z RPO WO 2014-2020 i PRFON), które zostało prawidłowo rozliczone.

W wyniku realizacji tych przedsięwzięć osiągnięte zostały m.in. następujące efekty:

a/ zadania podstawowe:

1/ Rewitalizacja Stadionu Miejskiego - wykonano m.in. boisko do piłki nożnej; dwa boiska treningowe do piłki nożnej; bieżnię prostą i bieżnię okrężną sześciotorową; rzutnie do pchnięcia kulą, dyskiem, młotem i oszczepem; skocznie do skoku w dal, trójskoku i wzwyż; kort deblowy do tenisa ziemnego; plac zabaw składający się z urządzeń do zabawy i sprawnościowych; piłkochwyty; trybunę sportową, wolnostojącą na 93 miejsca; dwie wiaty stadionowe 14-osobowe; elementy małej architektury; ogrodzenie panelowe płaskie, systemowe wokół całego obiektu; ciągi komunikacji pieszej, miejsca postojowe (71 dla samochodów osobowych, dwa dla niepełnosprawnych i sześć dla autokarów); wjazd techniczny na płytę stadionu;

2/ Budowa zaplecza dla boiska piłkarskiego - wykonano m.in. pomieszczenie magazynowe; pralnię; szatnie dla sportowców; pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla sportowców; pomieszczenie pierwszej pomocy przedmedycznej z toaletą; pokój sędziego z toaletą i prysznicem; salę konferencyjną; toalety dla widzów i osób niepełnosprawnych; trybunę - widownię dla 528 osób wraz z zadaszeniem części widowni na 192 miejsca;

3/ Modernizacja traktu spacerowego - wybudowano nawierzchnie parkowe i fontannę posadzkową; dokonano montażu elementów małej architektury oraz nasadzeń roślin (różnorodnych biologicznie, w tym drzewa, krzewy, kwiaty, trawy ozdobne, trawniki); przeprowadzono remont jednej kładki i wybudowano nowe trzy kładki nad kanałem miejskim; wyremontowano schody terenowe oraz zjazd techniczny, a także wykonano oświetlenie LED parku i fontanny posadzkowej;

b/ zadania pozostałe (uzupełniające):

1/ Uzbrojenie terenów inwestycyjnych II etap - wykonano m.in. drogę wewnętrzną, asfaltową o długości ok. 388 m i szerokości 6 m; asfaltową ścieżkę pieszo-rowerową o długości ok. 417 m i szerokości 2 m; kanalizację deszczową w ciągu ulic

⁶² Uchwały: nr XXVII/192/16 z dnia 28 września 2016 r. oraz XXIX/200/16 z dnia 30 listopada 2016 r.

⁶³ Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.

⁶⁴ Zadania podstawowe: Rewitalizacja Stadionu Miejskiego - 4 169 813,80 zł; Modernizacja traktu spacerowego - 4 303 754,45 zł; Budowa zaplecza dla boiska piłkarskiego - 2 530 304 zł.

⁶⁵ Zadania pozostałe (uzupełniające): Uzbrojenie terenów inwestycyjnych II etap - 1 944 765 zł; Zakup fabrycznie nowego pojazdu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych - 132 500 zł.

o długości ok. 503 m; kanalizację sanitarną o długości ok. 348 m; sieć wodociagową o długości ok. 400 m; oznakowanie drogowe pionowe i poziome ustalone w projekcie organizacji ruchu; utwardzono pobocze kamieniem o szerokości ok. 1 m na długości ok 380 m;

2/ zakupiono fabrycznie nowy pojazd osobowy - mikrobus przeznaczony do przewozu dziewięciu osób, w tym osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.

Przeprowadzone oględziny wybranych elementów zrealizowanych pięciu zadań wykazały m.in., że wykonano je zgodnie z LPR oraz treścią zawartych umów. Stan techniczny tych elementów wykazywał na ich zużycie typowe dla bieżącego użytkowania.

Realizując wymienione zadania rewitalizacyjne Gmina zapewniła m.in. ich koncentrację i kompleksowość (np. Rewitalizacja Stadionu Miejskiego wraz z rewitalizacją obszaru przy Stadionie oraz Budowa zaplecza dla boiska piłkarskiego, a także II etap Uzbrojenia terenów inwestycyjnych będący kolejnym etapem zadania pn. Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego Subregionu Północnego poprzez uzbrojenie wyodrębnionej części Oleskich terenów inwestycyjnych) mające korzystny wpływ na wzajemne powiązania oraz osiągnięcie efektu synergii. Dodatkowo zrealizowane przez Gminę zadania mogły efektywnie oddziaływać na cały dotknięty kryzysem obszar wskazany w LPR.

Zrealizowane zadanie pn. Modernizacja traktu spacerowego było istotne z punktu widzenia Gminy (centralna część miasta), a zrewitalizowany teren stanowił szczególną koncentrację problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Był także skoncentrowany na realizację innych zadań rewitalizacyjnych (np.: Rewitalizacja terenów zieleni w Małym Parku Miejskim, Rewitalizacja Amfiteatru, Utworzenie centrum ochrony bioróżnorodności biologicznej) mogących w istotny sposób przyczynić się do kompleksowego rozwiązania obszarów zdegradowanych.

(akta kontroli str. 42-210, 371-486, 513-683, 695-810, 811-924, 1229, 1230-1238)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji, w celu opracowania diagnoz służących ocenie aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji burmistrz prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Przyjęte w LPR zasady monitoringu nie pozwalały jednak na dokonanie rzetelnej oceny stopnia zachodzących zmian w procesie rewitalizacji. Wynikało to z braku określenia lub wskazania dla wybranych wskaźników wartości bazowych oraz docelowych. Prowadzony w Gminie monitoring LPR obejmował jedynie poszczególne projekty (zadania) rewitalizacyjne, pomijając swym zakresem zachodzące zmiany, w odniesieniu do przyjętych w Programie celów szczegółowych rewitalizacji. Stan ten ograniczał możliwość skutecznego podejmowania działań korygujących, w tym wprowadzenia uzasadnionych zmian do LPR. Zespół ds. rewitalizacji, w zadaniach którego było m.in. przedstawianie wniosków z realizacji poszczególnych celów rewitalizacji, zadania takie realizował w ograniczonym zakresie.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że: (...) byłem przekonany, że działania nasze są prawidłowe. Nie miałem także żadnych sygnałów o konieczności zmian w tym zakresie. Byłem przekonany, że brak wskazania wartości bazowych i docelowych wybranych wskaźników rewitalizacji nie ograniczał możliwości oceny stopnia zmian w procesie rewitalizacji, ustanowienia LPR stanowi dla gminy swoisty punkt wyjścia w procesie rewitalizacji, stąd też przyjęte wskaźniki w wartościach bazowych mają zawsze wartość „0”. Dotyczy to także ustalonych wartości docelowych dla wskaźników wynikające z opisu zadań rewitalizacyjnych. Ponadto wyjaśnił, że

Byłem przekonany, że powadzony monitoring LPR pozwalał, przynajmniej w podstawowym zakresie, na ocenę zachodzących zmian w procesie rewitalizacji, a tym samym na reakcję w przypadku stwierdzenia konieczności zmian w LPR. Brak sygnałów ze strony współpracowników prowadzących sprawę rewitalizacji utwierdzał mnie, że monitoring prowadzony jest prawidłowo. Po przeprowadzonej ponownej analizie zapisów LPR dotyczących monitoringu, wydaje się zasadne wystąpienie do Rady Miejskiej z projektem aktualizacji LPR w zakresie uregulowań w zakresie prowadzenia monitoringu umożliwiającego oceny bieżącego stopnia zachodzących zmian w procesie rewitalizacji.

(akta kontroli str. 1015-1015, 1239-1240, 1248)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli przyjęte w LPR zasady monitoringu i ewaluacji nie pozwalały na dokonanie rzetelnej oceny stopnia zachodzących zmian w procesie rewitalizacji, w kontekście przyjętych celów tego Programu. Kontrolowana jednostka dysponowała natomiast informacjami zapewniającymi możliwość bieżącego, skutecznego zarządzania poszczególnymi przedsięwzięciami, jak też dokonanie oceny wykonania tych przedsięwzięć. Zrealizowane do dnia 30 września 2020 r. zadania umożliwiły osiągnięcie przyjętych dla tych zadań efektów rewitalizacji. Wpisywały się one również w zasadę komplementarności, koncentracji i kompleksowości, a kierunki podejmowanych działań służyły eliminacji lub/i ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych czy technicznych. Całościowy efekt tych działań będzie można jednak ocenić dopiero po zakończeniu realizacji wszystkich przewidzianych w LPR zadań.

Podejmowane przez Gminę dotychczas działania zmierzały do osiągnięcia zamierzonych celów i efektów przyjętych w LPR. Przykładem są poddane oględzinom zadania, w których wyniku realizacji, po uprzednim, właściwym zidentyfikowaniu obszarów zdegradowanych, stworzone zostały warunki do dalszego ich rozwoju. Ze względu na to, że na dzień 30 września 2020 r. nie wszystkie projekty LPR zostały zrealizowane, można odnotować jedynie pojedyncze efekty realizowanych zadań, a Gmina dotychczas nie dokonywała całościowej ewaluacji LPR.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi
Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

1. Podjęcie działań organizacyjnych zapewniających rzetelne dokumentowanie czynności dotyczących partycypacji różnych grup interesariuszy na etapie wdrażania i monitorowania LPR oraz zapewnienie jej prowadzenia z zastosowaniem dojrzałych form.
2. Prowadzenie monitoringu i dokonywanie oceny stopnia zachodzących zmian w odniesieniu do celów rewitalizacji przyjętych w LPR.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 27 stycznia 2021 r.

Kontroler

Marek Dudek

Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

.....
Delegatura NIK Opolu
podpis
Wona Zyman